

Μέτρα Διαχείρισης και Αποκατάστασης

Τα Μεσογειακά Εποχικά Λιμνία (ΜΕΛ) (τύπος οικοτόπου 3170) αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία των εξεταζόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000, τα οποία περιλαμβάνουν επιπλέον τις υδρολογικές τους λεκάνες, καθώς επίσης τις παρακείμενες περιοχές που αλληλεπιδρούν - οικολογικά και υδρολογικά - με τα Μεσογειακά Εποχικά Λιμνία (ΜΕΛ). Αυτή η σύνδεση, πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, κατά το σχεδιασμό μέτρων διαχείρισης και αποκατάστασης. Οι περισσότερες μέθοδοι διαχείρισης αφορούν το σύνολο της περιοχής και όχι απλά την περιορισμένη έκταση των Μεσογειακών Εποχικών Λιμνίων. Ως εκ τούτου, στα κεφάλαια που ακολουθούν ομαδοποιούμε τα μέτρα διαχείρισης ανά περιοχή (site), και όχι ανά τύπο οικοτόπου.

Ελαφονήσος / Χρυσοσκαλίτισα

Στην περιοχή της Ελαφονήσου / Χρυσοσκαλίτισας, τα αντικείμενα διαχείρισης, οι μέθοδοι διαχείρισης και αποκατάστασης συσχετιζόμενα με τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς επιδράσεις και απειλές αναφέρονται με συνοπτικό τρόπο στον **Πίνακα 5.1** που ακολουθεί.

Πίνακας 5.1 Απειλές και σχετικά αντικείμενα διαχείρισης και μέθοδοι απόκρισης για την περιοχή της Ελαφονήσου / Χρυσοσκαλίτισας.

Απειλές	Αντικείμενα διαχείρισης	Μέθοδοι Διαχείρισης και Αποκατάστασης
Εκσκαφή, ανάδευση και απομάκρυνση του λεπτόκοκκου εδάφους	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Εφαρμογή και επιβολή νομικών μέσων	Επικοινωνία με τις τοπικές αρχές Επικοινωνία και ενημέρωση των ιδιοκτητών θερμοκηπίων Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές διοικητικές αρχές προκειμένου να εφαρμοστεί μια ρύθμιση απαγόρευσης, επί της ουσίας, για εκσκαφή και απομάκρυνση του εδάφους από την περιοχή του δικτύου Natura 2000
Συμπύεση εδάφους εξαιτίας της κυκλοφορίας (κίνηση βαρέων οχημάτων)	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση των ιδιοκτητών θερμοκηπίων Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές διοικητικές αρχές προκειμένου να εφαρμοστεί μια ρύθμιση απαγόρευσης, επί της ουσίας, για εκσκαφή και απομάκρυνση του εδάφους
Επέκταση των θερμοκηπιακών καλλιιεργειών και των αρδευόμενων χωραφιών	Περιορισμός των επιπτώσεων από τις δυνητικές πηγές ρύπανσης Εφαρμογή και επιβολή νομικών μέσων	Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές διοικητικές αρχές για εφαρμογή τοπικού κτηματολογίου γης Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές διοικητικές αρχές προκειμένου να εφαρμοστεί μια ρύθμιση απαγόρευσης, επί της ουσίας, για εκσκαφή και

	Εφαρμογή τοπικού κτηματολογίου γης	απομάκρυνση του εδάφους από την περιοχή του δικτύου Natura 2000 Παρέμβαση στον σχεδιασμό των χρήσεων γης σε τοπικό επίπεδο και πρόταση για περιορισμό των θερμοκηπίων στην περιοχή που οριοθετείται πάνω στο Χάρτη του Σχήματος 5.1, που βρίσκεται ανατολικά του δρόμου.
Υπεβόσκηση	Περιορισμός της υπερβόσκησης σε μικρό βαθμό	Κατασκευή ποτίστρων σε περιοχές εκτός των ΜΕΛ και οικολογική περίφραξη του οικοτόπου που να επιτρέπει όμως την βόσκηση (ανοικτή περίφραξη)

Η περιοχή της Ελαφονήσου / Χρυσοκαλίτισσας με τα Μεσογειακά Εποχικά Λιμνία, που εντοπίζονται και στις δύο πλευρές του δρόμου προς το Ελαφονήσι, στις παρούσες συνθήκες υπόκειται σε αλλαγές των χρήσεων γης, με ανεξέλεγκτη επέκταση των θερμοκηπίων. Για τα θεμέλια των θερμοκηπίων χρησιμοποιείται συνήθως λεπτόκοκκο έδαφος που προέρχεται από τα Μεσογειακά Εποχικά Λιμνία της περιοχής. Είναι κρίσιμο για τη διατήρηση των ΜΕΛ και των παρακείμενων θέσεων, να απαγορεύεται κάθε τέτοιου είδους διατάραξη του εδάφους.

Η κατασκευή θερμοκηπίων αποτελεί μια αλλαγή στις γης, που δεν θα πρέπει να εγκρίνεται και να επιτρέπεται στο εσωτερικό μιας περιοχής του δικτύου Natura 2000, και δεν θα πρέπει να απομακρύνεται καθόλου έδαφος από τις θέσεις των ΜΕΛ και τις γειτονικές τους εκτάσεις. Η αλλαγή χρήσης γης είναι παράπτωμα έναντι των συμβατικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και η παραβίασή τους δεν θα πρέπει να γίνεται δεκτή.

Ως συμβιβαστική λύση, θα μπορούσε να προταθεί όπως η κατασκευή θερμοκηπίων γίνεται ανεκτή σε περιθωριακές (οριακές) θέσεις της περιοχής του δικτύου Natura 2000, όπως για παράδειγμα στην οριοθετημένη έκταση που δείχνεται πάνω στην δορυφορική φωτογραφία της περιοχής (βλέπετε **Σχήμα 5.1**).

Σχήμα 5.1. Η περιοχή της Χρυσοσκαλίτισσας με τα Μεσογειακά Εποχικά Λιμνία, που εντοπίζονται και στις δύο πλευρές του δρόμου προς το Ελαφονήσι, στις παρούσες συνθήκες υπόκειται σε αλλαγή των χρήσεων γης. Τα θερμοκήπια (λευκού χρώματος ορθογώνια) εξαπλώνονται σε ολόκληρη την περιοχή, αν και η κατασκευή τους αποτελεί μια σοβαρή απειλή για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 3170 και για την ακεραιότητα της εξεταζόμενης περιοχής του δικτύου Natura 2000. Η σημειωμένη (μαρκαρισμένη) έκταση (πολύγωνο που ορίζεται από τη μπλε γραμμή) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως περιοχή υποκατάστατη περιοχή για την κατασκευή θερμοκηπίων.

Γαύδος

Στην περιοχή της Γαύδου, τα αντικείμενα διαχείρισης, οι μέθοδοι διαχείρισης και αποκατάστασης συσχετιζόμενα με τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς επιδράσεις και απειλές αναφέρονται με συνοπτικό τρόπο στον **Πίνακα 5.2** που ακολουθεί.

Πίνακας 5.2. Απειλές και σχετικά αντικείμενα διαχείρισης και μέθοδοι απόκρισης για την περιοχή της Γαύδου.

Απειλές	Αντικείμενα διαχείρισης	Μέθοδοι Διαχείρισης και Αποκατάστασης
Πότισμα κοπαδιών	Παρακολούθηση των αριθμών των κοπαδιών και των ζώων σε κάθε κοπάδι και της κατανάλωσης νερού	Ετήσια παρακολούθηση του αριθμού των κατσικιών και προβάτων που χρησιμοποιούν κάθε σύστημα Μεσογειακού Εποχικού Λιμνίου (ΜΕΛ). Κατασκευή ποτίστρων σε περιοχές εκτός των ΜΕΛ και οικολογική περίφραξη του οικοτόπου που να επιτρέπει όμως την βόσκηση (ανοικτή περίφραξη)
Ρύπανση και ευτροφισμός των νερών των λιμνίων	Παρακολούθηση των αριθμών των κοπαδιών σε τοπικό επίπεδο	Ετήσια παρακολούθηση του αριθμού των κατσικιών και προβάτων που χρησιμοποιούν κάθε σύστημα Μεσογειακού Εποχικού Λιμνίου (ΜΕΛ). Κατασκευή ποτίστρων σε περιοχές εκτός των ΜΕΛ και οικολογική περίφραξη του οικοτόπου που να επιτρέπει όμως την βόσκηση (ανοικτή περίφραξη)
Κάλυψη των λιμνίων με πέτρες	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση των κατοίκων της Γαύδου
Διατάραξη από τυχαίες και απροσδόκητες καταστροφές	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση των κατοίκων της Γαύδου

Η παρακολούθηση θα πρέπει να λαμβάνει χώρα την άνοιξη (Μάρτιο και νωρίς τον Απρίλιο, πριν από το Πάσχα) και θα πρέπει να βασίζεται, τόσο σε συνεντεύξεις των κτηνοτρόφων (ιδιοκτητών κατσικιών και προβάτων), όσο και σε καταγραφή των κοπαδιών και των αριθμών των ζώων κάθε κοπαδιού σε κάθε σύστημα ΜΕΛ.

Οροπέδιο Ομαλού

Στην περιοχή του Ομαλού, τα αντικείμενα διαχείρισης, οι μέθοδοι διαχείρισης και αποκατάστασης συσχετιζόμενα με τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς επιδράσεις και απειλές αναφέρονται με συνοπτικό τρόπο στον **Πίνακα 5.3** που ακολουθεί.

Πίνακας 5.3. Απειλές και σχετικά αντικείμενα διαχείρισης και μέθοδοι απόκρισης για την περιοχή του οροπεδίου του Ομαλού.

Απειλές	Αντικείμενα διαχείρισης	Μέθοδοι Διαχείρισης και Αποκατάστασης
Τυχαία καταστροφή ή ρύπανση	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Ενημέρωση των τοπικών και περιφερειακών διοικητικών αρχών Επικαιροποίηση της τεκμηρίωσης για την περιοχή Natura 2000, ώστε να ενταχθεί και το ΜΕΛ του Ομαλού και δημοσιοποίησή των αποτελεσμάτων (η επικαιροποίηση έχει αποσταλεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
Εκτεταμένη χρήση ως αποθήκη νερού για το πότισμα των ζώων	Παρακολούθηση του αριθμού των τοπικών κοπαδιών και της κατανάλωσης νερού	Επικοινωνία και ενημέρωση των κτηνοτρόφων της περιοχής Ετήσια παρακολούθηση του αριθμού των προβάτων και κατσικιών που χρησιμοποιούν σε ημερήσια βάση το Λιμνίο για πότισμα και πόσο συχνά Τακτική μέτρηση (εβδομαδιαία) του μεγέθους της επιφάνειας που καλύπτει το Λιμνίο. Κατασκευή ποτίστρων σε περιοχές εκτός των ΜΕΛ και οικολογική περίφραξη του οικοτόπου που να επιτρέπει όμως την βόσκηση (ανοικτή περίφραξη)
Δυνητική πηγή νερού για άρδευση	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση των αγροτών της περιοχής

Η παρακολούθηση της υδάτινης επιφάνειας του Λιμνίου είναι δυνατή να γίνεται μέσω δορυφορικής τηλεπισκόπησης (**Σχήμα 5.3**), υπολογίζοντας το ποσοστό της μέγιστης επιφάνειας σε σχέση με την τρέχουσα έκταση. Η ικανότητα του Λιμνίου ως θέση ποτίσματος βρίσκεται στο μέγιστο δυνατό επίπεδο. Εφόσον το πότισμα συνοδεύεται από ποδοπάτηση και ευτροφισμό, αντιλαμβανόμαστε ότι περαιτέρω αύξηση στο πότισμα των κοπαδιών δεν είναι επιθυμητή. Οι παρούσες επιδράσεις των κοπαδιών στο ΜΕΛ, είναι σε επίπεδα ανεκτά. Η παρακολούθηση του αριθμού των ζώων και των κοπαδιών τους είναι σημαντική. Επιπρόσθετα, η κατασκευή ποτίστρων εκτός του λιμνίου θα οδηγήσει στην μείωση της συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού αιγοπαραβάτων κατά τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο σε αυτό (αφού είναι η μοναδική πηγή νερού κατά την συγκεκριμένη περίοδο) και επομένως θα αποκαταστήσει σε σημαντικό βαθμό την υδροπερίοδο του αλλά και την ποιότητα νερού.

Άλλοι κίνδυνοι είναι τυχαίοι, ενώ ορισμένες διαταραχές θα μπορούσαν να σχετίζονται με κατασκευαστικά έργα στο δρόμο που περνάει κοντά στη βόρεια πλευρά του ΜΕΛ (**Σχήμα 5.3**). Η αύξηση των φυτειών σε παρακείμενες εκτάσεις του ΜΕΛ, μπορεί να προκαλέσει ιζηματογένεση μέσω διάβρωσης, ρύπανση μέσω χρήσης φυτοφαρμάκων, ενώ το νερό μπορεί να αντλείται και να μεταφέρεται μακριά με αγωγούς για αρδευτικούς σκοπούς. Όλες αυτές οι δραστηριότητες και οι αρνητικές τους επιδράσεις θα πρέπει να περιοριστούν. Είναι ουσιαστικό ζήτημα να εφαρμόζεται ετήσια παρακολούθηση της βλάβης με χρήση μόνιμων επιφανειών, και με στόχους την καθιέρωση: α) ενός μέσου αποτελεσματικού ελέγχου για τα διαχειριστικά μέτρα, και β) ενός εργαλείου τεκμηρίωσης για οποιοσδήποτε μελλοντικές περιβαλλοντικές και χλωριδικές αλλαγές στο ΜΕΛ.

Σχήμα 5.3. Δορυφορική φωτογραφία του ΜΕΛ στο οροπέδιο του Ομαλού. Η έκταση της επιφάνειας του λιμνίου μπορεί να μετρηθεί ως ποσοστού του τρέχοντος και του μέγιστου μεγέθους του Λιμνίου στην υδρόβια φάση του (μπλε βέλη). Το οκτάγωνο 1 δείχνει ότι ο δρόμος στη βόρεια πλευρά του ΜΕΛ, συνιστά μια δυνητική απειλή, καθώς διάφορες κατασκευαστικές εργασίες, όπως είναι η ασφαλτόστρωση, μπορεί να επιδράσει αρνητικά στο ΜΕΛ. Το οκτάγωνο 2 δείχνει ένα παράδειγμα μιας δένδροφυτείας. Νέες φυτείες πιο κοντά στο ΜΕΛ, θα έρχονταν σε αντίφαση με τους σκοπούς διατήρησης του Μεσογειακού Εποχικού Λιμνίου (ιζηματογένεση, φυτοφάρμακα και χρήση λιπασμάτων, λειτουργία του ΜΕΛ ως αποθήκη νερού ύδρευσης).

Λίμνη Κουρνά

Στην περιοχή της Λίμνης Κουρνά, τα αντικείμενα διαχείρισης, οι μέθοδοι διαχείρισης και αποκατάστασης συσχετιζόμενα με τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς επιδράσεις και απειλές αναφέρονται με συνοπτικό τρόπο στον **Πίνακα 5.4** που ακολουθεί.

Πίνακας 5.4. Απειλές, αντικείμενα διαχείρισης και μέθοδοι απόκρισης για την περιοχή της λίμνης Κουρνά με Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο.

Απειλές	Αντικείμενα διαχείρισης	Μέθοδοι Διαχείρισης και Αποκατάστασης
Ευτροφισμός από επιφανειακά ύδατα που είναι πλούσια σε θρεπτικά και προέρχονται από καλλιεργούμενες εκτάσεις στη γύρω περιοχή	Χρήση γης χωρίς την εφαρμογή χημικών λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων στην υδρολογική λεκάνη της λίμνης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών της γης στην αγροτική γη πάνω από το ΜΕΛ, ώστε να μη χρησιμοποιούν λιπάσματα (στη βάση υπογραφής συμβολαίων)
Επιφανειακά ύδατα ρυπασμένα από φυτοφάρμακα	Περιορισμός των επιδράσεων από τις (δυναμικές) πηγές ρύπανσης Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Χρήση γης χωρίς την εφαρμογή χημικών λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων στην υδρολογική λεκάνη της λίμνης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών της γης στην αγροτική γη πάνω από το ΜΕΛ, ώστε να μη χρησιμοποιούν χημικά (στη βάση υπογραφής συμβολαίων) Πληροφόρηση και ισχυροποίηση εφαρμογής της Εθνικής Νομοθεσίας που περιλαμβάνει νόμους αντιμετώπισης της ρύπανσης και των Ευρωπαϊκών-Διεθνών υποχρεώσεων της Ελλάδας (Οδηγία 92/43, Οδηγία 2000/60)
Εντατικοποίηση της χρήσης γης στην υδρολογική λεκάνη της λίμνης Κουρνά	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού, συμβόλαια ως προς τη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων Χρήση γης χωρίς την εφαρμογή χημικών λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων στην υδρολογική λεκάνη της λίμνης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών της γης στην αγροτική γη, αλλά και στα τουριστικά καταστήματα γύρω από την λίμνη ώστε να μη χρησιμοποιούν χημικά και να απφεύγουν άμεση απόρριψη λυμάτων στην λίμνη. Τα χωράφια κοντά στο ΜΕΛ και τη Λίμνη Κουρνά (συμπεριλαμβανόμενης της υπερχειλίσής της) θα πρέπει να περιληφθούν σε αυτή την εκστρατεία ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης. Συνεργασία με το Δήμο Γεωργιούπολης για την προώθηση των διαδικασιών για την δημιουργία αποχετευτικού δικτύου και μονάδας επεξεργασίας λυμάτων.
Επέκταση των θαμνώνων (<i>Vitex</i>)	Έλεγχος θαμνώνων	Κοπή των ατόμων λυγαριάς (<i>Vitex agnus-castus</i>) σε μια περιορισμένη έκταση κοντά στο ΜΕΛ
Υπερβόσκηση από χήνες	Μείωση των επιδράσεων βόσκησης και παρακολούθηση της βόσκησης Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των τοπικών ιδιοκτητών κοπαδιών χήνας. Εναλλακτικά ή επιπρόσθετα θα μπορούσαν να εγκατασταθούν περιφράξεις εντός των οποίων θα μπορεί να γίνεται η βόσκηση από τις χήνες.
Υπερεκμετάλλευση ως πηγή ύδατος	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των αγροτών, ώστε να εφαρμόζονται μέτρα σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς μας

		<p>υποχρεώσεις.</p> <p>Αποστολή υδρολογικής μελέτης της ευρύτερης περιοχής της Λ. Κουρνά στον Δήμο και στην Περιφέρεια για την ποσοτικοποίηση των αποθεμάτων νερού (υδατικό ισοζύγιο) η οποία θα αποτελέσει την βάση για την εφαρμογή ορθολογικών σχεδίων διαχείρισης νερού της περιοχής.</p>
--	--	---

Η Λίμνη Κουρνά και η υδρολογική της λεκάνη (περιλαμβανόμενου και του ΜΕΛ) αποτελεί τμήμα της περιοχής του Δικτύου Natura 2000: Δράπανο (Βορειοανατολικές ακτές) – Παραλία Γεωργιούπολης – Λίμνη Κουρνά (κωδικός τόπου: GR4340010) και ως εκ τούτου υπάρχουν για την περιοχή Ευρωπαϊκές και Διεθνείς υποχρεώσεις (Οδηγία για τους Οικοτόπους, Οδηγία για τα Νερά).

Η ρύπανση από χημικά λιπάσματα και ζιζανιοκτόνα θα πρέπει να απαγορευτεί προκαταβολικά, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος. Μια πιθανή λύση θα ήταν η μετατροπή των συμβατικών καλλιεργειών σε βιολογικές καλλιέργειες – χρήσεις γης. Είναι επίσης σημαντικό να ξεκινήσει μια γενική εκστρατεία ενημέρωσης με σκοπό την προστασία της λίμνης και της υδρολογικής της λεκάνης, καθώς και την μείωση της εντατικοποίησης της χρήσης της γης. Μια εκστρατεία ενημέρωσης θα βοηθούσε να πειστούν οι τοπικοί πληθυσμοί να μη ρυπαίνουν τα νερά της λίμνης Κουρνά με χημικά (λιπάσματα, φυτοφάρμακα), αλλά και αστικά λύματα. Στις παρούσες συνθήκες, λίγα μόνο χωράφια και φυτείες χρησιμοποιούνται με εντατικό τρόπο. Μια από αυτές τις περιοχές φαίνεται στο **Σχήμα 5.4**.

Οι χήνες βόσκουν (κορφολογούν) πολύ αποτελεσματικά τόσο τα χερσαία φυτά, όσο και τα αμφίφυτα, και τα υδρόφυτα. Θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη των φυτών των Μεσογειακών Εποχικών Λιμνίων (ΜΕΛ), καθώς επίσης και άλλα σπάνια είδη που απαντούν στην όχθη της λίμνης Κουρνά. Ο ιδιοκτήτης των χηνών, θα πρέπει να προσεγγιστεί και να ενημερωθεί ως προς τις αρνητικές επιδράσεις. Οι χήνες θα πρέπει να μένουν μακριά τόσο από τις θέσεις του Μεσογειακού Εποχικού Λιμνίου, όσο και από την όχθη της λίμνης, ιδιαίτερα όταν υπάρχει υποβιβασμός της στάθμης του νερού της λίμνης, δηλ. από τον Απρίλιο μέχρι το Σεπτέμβριο. Στην περίπτωση που αυτή η δράση αποτύχει, το Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο θα πρέπει να περιφραχτεί μαζί με ένα τμήμα της όχθης της λίμνης.

Θα πρέπει να ανακοπεί η περαιτέρω επέκταση των θαμνώνων με *Vitex agnus-castus*, καθώς είναι πιθανό να σκιάζει και να ανταγωνίζεται την ηλιόφιλη βλάστηση των Μεσογειακών Εποχικών Λιμνίων. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να υπάρξει καμία παρέμβαση διαχειριστικού χαρακτήρα στα Β και ΒΔ τμήματα της λίμνης Κουρνά που καλύπτονται από εκτεταμένους θαμνώνες με *Vitex agnus-castus*. Η κοπή των θαμνωδών ατόμων *Vitex* θα πρέπει να αφορά μια περιορισμένη επιφάνεια κοντά στο εξεταζόμενο Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο της λίμνης

Κουρνά. Τα θαμνώδη άτομα λυγαριάς δεν θα πρέπει να ξεριζώνονται! Αυτή η πρακτική θα απέφερε ως αποτέλεσμα τη διατάραξη του εδάφους. Η κοπή θα πρέπει να γίνεται αλλά όχι σε τακτική βάση ανάλογα με τις ανάγκες. Το ΜΕΛ, θα μπορούσε και θα έπρεπε να περιβάλλεται από θάμνους λυγαριάς (*Vitex agnus-castus*), ενώ είναι σημαντικό για λόγους διατήρησης του ΜΕΛ, μια επιφάνεια περίπου 10 x 8 m (80 m²) να παραμείνει ελεύθερη χωρίς λυγαριές (βλέπετε **Σχήμα 5.4**).

Σχήμα 5.4. Δορυφορική φωτογραφία του βόρειου άκρου της λίμνης Κουρνά με το ΜΕΛ (μπλε βέλος). Με τον κύκλο σημειώνεται η περιοχή που θα πρέπει να διατηρηθεί χωρίς ξυλώδη είδη (θαμνώνας με *Vitex* και επέκτασή του). Το κίτρινο βέλος σημειώνει μια εντατικά διαχειριζόμενη φυτεία από όπου ρυπασμένα νερά άρδευσης μπορεί να φτάσουν στην υπερχείλιση της λίμνης κοντά στο ΜΕΛ.

Φαλάσαρνα

Στην περιοχή της Φαλάσαρνας τα αντικείμενα διαχείρισης, οι μέθοδοι διαχείρισης και αποκατάστασης συσχετιζόμενα με τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς επιδράσεις και απειλές αναφέρονται με συνοπτικό τρόπο στον **Πίνακα 5.5** που ακολουθεί.

Πίνακας 5.5. Απειλές, αντικείμενα διαχείρισης και μέθοδοι απόκρισης για την περιοχή της περιοχής στη Φαλάσαρνα με Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο.

Απειλές	Αντικείμενα Διαχείρισης	Μέθοδοι Διαχείρισης και Αποκατάστασης
Ευτροφισμός και ρύπανση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Περιορισμός των επιδράσεων από τις (δυναμικές) πηγές ρύπανσης Εφαρμογή και επιβολή νομικών μέσων	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων. Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να προσδιοριστεί μια περιοχή για τα θερμοκήπια έξω από την υγροτοπική περιοχή. Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές με σκοπό την ενεργοποίηση-εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσία αντιμετώπισης της ρύπανσης / προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον αγροτικών πρακτικών.
Καταστροφή της περιοχής από απόθεση απορριμμάτων και φερτών υλικών (μπαζών)	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Εφαρμογή νομικών μέσων	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές με σκοπό την ενεργοποίηση-εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσία αντιμετώπισης της ρύπανσης / προώθηση δημιουργίας συστήματος αποκομιδής και διάθεσης στερεών απορριμμάτων. Απομάκρυνση των παράνομων αποθέσεων στερεών αποβλήτων και μπαζών.
Άμεσες και έμμεσες επιδράσεις από την κατασκευή και χρήση των θερμοκηπίων	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Εφαρμογή τοπικού κτηματολογίου γης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να συνεργαστούν και να εφαρμόσουν ένα τοπικό κτηματολόγιο γης Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να προσδιοριστεί μια περιοχή για τα θερμοκήπια έξω από την υγροτοπική περιοχή
Αποξήρανση και χειρισμός (διαχείριση) του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα	Αποκατάσταση και παρακολούθηση του υδρολογικού δυναμικού του ΜΕΛ Εφαρμογή νομικών μέσων	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων. Αποστολή της υδρολογικής μελέτης της ευρύτερης περιοχής στον Δήμο και την Περιφέρεια για την ποσοτικοποίηση των αποθεμάτων νερού (υδατικό ισοζύγιο) η οποία θα αποτελέσει την βάση για την

		εφαρμογή ορθολογικών σχεδίων διαχείρισης νερού της περιοχής. Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να προσδιοριστεί μια περιοχή για τα θερμοκήπια έξω από την υγροτοπική περιοχή.
Ρύπανση των επιφανειακών υδάτων μέσω των αποστραγγιστικών τάφρων	Περιορισμός των επιδράσεων από τις (δυναμικές) πηγές ρύπανσης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές με σκοπό την ενεργοποίηση-εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσία αντιμετώπισης της ρύπανσης
Υπερεκμετάλλευση των πηγών που εμπλουτίζουν τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα	Μείωση κινδύνων μέσω της ενημέρωσης-πληροφόρησης του κοινού Εφαρμογή νομικών μέσων Εφαρμογή τοπικού κτηματολογίου γης	Επικοινωνία και ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των ιδιοκτητών των θερμοκηπίων Αίτημα στις τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να συνεργαστούν και να εφαρμόσουν ένα τοπικό κτηματολόγιο γης Επικοινωνία με τις δημόσιες τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να προσδιοριστεί μια περιοχή για τα θερμοκήπια έξω από την υγροτοπική περιοχή Εφαρμογή ενός συστήματος παρακολούθησης που να περιλαμβάνει και την εγκατάσταση πιεζόμετρου για μετρήσεις του επιπέδου του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα

Τα τελευταία χρόνια, οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες έχουν αυξηθεί πολύ στην παράκτια ζώνη της Φαλάσαρνας, και στη διάρκεια αυτής της εντατικοποίησης των καλλιεργειών, τα μεγαλύτερα τμήματα των υγροτόπων έχουν μολυνθεί, ρυπανθεί ή καταστραφεί. Οι υγρότοποι αποτελούν τμήμα της περιοχής του δικτύου Natura 2000 με τον τίτλο: “Φαλάσαρνα –Άγρια και Ήμερη Γραμβούσα” και περιλαμβάνουν και τις θέσεις με το Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο.

Είναι σημαντικό να πείσουμε και να πείσουμε τις τοπικές αρχές και τους καλλιεργητές των θερμοκηπίων, ότι δεν πρέπει να συνεχιστεί η παραβίαση των Εθνικών και Ευρωπαϊκών-Διεθνών νόμων και υποχρεώσεων (αντιμετώπιση της ρύπανσης, Οδηγία για τα Νερά, Οδηγία για τους Οικοτόπους και τα Είδη) βοηθώντας τους να κατανοήσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται. Είναι σημαντικό να πείσουμε τις περιφερειακές και Εθνικές αρχές ώστε να εφαρμοστούν οι υφιστάμενοι νόμοι και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτούς.

Οι ευθύνες θα μπορούν να αποδίδονται πιο εύκολα όταν υπάρχει καθιερωμένο ένα τοπικό κτηματολόγιο χρήσεων γης. Με στόχο να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και να εξασφαλιστεί η υγεία και η ακεραιότητα της περιοχής με το Μεσογειακό Εποχικό Λιμνίο, τα θερμοκήπια θα πρέπει να περιοριστούν σε μια σαφώς προσδιορισμένη περιοχή πάνω σε βραχώδες έδαφος και εκτός της υγροτοπικής περιοχής. Εφόσον ο υγρότοπος είναι ελεύθερος πλέον από τα θερμοκήπια και τις παράνομες αποθέσεις των στερεών αποβλήτων, θα πρέπει να προωθηθεί ένα σχέδιο αποκατάστασης του υγροτόπου και να εφαρμοστεί στη βάση μιας δεσμευτικής συμφωνίας όλων των εταίρων.

